

ДОШКІЛЬНА ТА ПОЧАТКОВА ОСВІТА

УДК 373.3:371.13

DOI: 10.37026/2520-6427-2021-108-4-114-118

Ольга ГНЕПА,

кандидат педагогічних наук,
викладач Володимир-Волинського педагогічного
фахового коледжу імені А. Ю. Кримського
Волинської обласної ради,
м. Володимир-Волинський, Україна
ORCID: 0000-0001-5914-5288
e-mail: olchik.gnepa@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Анотація. У дослідженні проаналізовано особливості професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи. Розглянуто базові компетентності фахівця педагогічної сфери, які є неодмінною умовою його продуктивної професійної діяльності та конкурентоспроможності. Запропоновано стратегії модернізації підготовки майбутнього вчителя початкових класів, які використовуються у Володимир-Волинському педагогічному фаховому коледжі імені А. Ю. Кримського Волинської обласної ради, зокрема: інтеграція та інклюзія в освіті; орієнтація на наукову роботу, педагогічну практику і медіаграмотність; використання інноваційних, інформаційно-комунікаційних і здоров'язберігаючих технологій. Значну увагу приділено

ознайомленню з основними ідеями інклюзивної освіти та впровадженню інтегрованого підходу у навчання в освітній процес педагогічного коледжу, що сприяє підготовці вчителя нового покоління. Констатовано важливість педагогічної практики як пріоритетного напрямку вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів. Зроблено висновок, що завдяки практико-орієнтованому підходу здійснюється підготовка вчителя нової генерації, готового до реалізації основних завдань Нової української школи.

Ключові слова: професійна підготовка, майбутній учитель початкових класів, Нова українська школа, технології навчання, студенти педагогічного коледжу.

Olga GNEPA,

Candidate of Pedagogical Sciences,
Lecturer of Ahatanhel Krymskyi Volodymyr-Volynskiy
Pedagogical Applied College
of the Volyn Regional Council,
Volodymyr-Volynskiy, Ukraine
ORCID: 0000-0001-5914-5288
e-mail: olchik.gnepa@gmail.com

FEATURES OF PROFESSIONAL TRAINING OF THE FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHER'S IN THE CONDITIONS OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

Abstract. The article deals with analysis of characteristics of the future primary school teacher are professional. It has been considered the base competences of the specialist of pedagogical sphere, that are a necessary condition of his productive professional activity and competitiveness.

It has been offered such strategies of modernization of future primary school teacher's training, that are used in Ahatanhel Krymskyi Volodymyr-Volynskiy Pedagogical Applied College: integration and inclusion in education; an orientation for scientific work, pedagogical practice and medialiteracy; use of innovative technologies,

information and communication technologies, health saving technologies.

Considerable attention in the article is spared to introduction of the integrative approach in studies and acquaintance with the basic ideas of inclusive education in the educational process of pedagogical college, that affect on teacher-innovator's training. Basic advantages of the students' scientific work are outlined: oratorical art, thorough theoretical knowledge, self-development and self-perfection.

The themes of future teachers' scientific researches, above that they actively work in recent years, are

enumerated: art-therapy, New Ukrainian School, inclusive teaching, integration in education, health saving technologies, mobile technologies, STEM-STEAM-STREAM-education. Importance of pedagogical practice is established as a priority direction of improvement of future primary school teacher's professional training. It is concluded, that due to the practice-oriented approach, the training of teachers of new generation, ready to realization of basic tasks of New Ukrainian School, comes true. Health saving technologies that can be used in educational establishments of different types are distinguished. It is found out, that medialiteracy is a necessary ability of modern personality.

Key words: professional training, future primary school teacher, New Ukrainian School, learning technologies, students of pedagogical college.

Постановка проблеми. Упродовж останніх років у навчанні учнів 1–4 класів відбулися істотні зміни: прийнято новий Державний стандарт початкової освіти, затверджено модельні програми Нової української школи, підготовлено та опубліковано нові підручники, змінено критерії оцінювання навчальних досягнень молодших школярів. Саме тому вирішального значення набуває підготовка висококваліфікованих і компетентних учителів, готових до постійного саморозвитку і самовдосконалення, соціальної та професійної мобільності. Під час навчання в педагогічному коледжі у майбутнього фахівця формується не лише цілісна система знань, умінь і навичок, а й базові компетентності, що визначають якість професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи. Сучасними вченими, методистами, педагогами-практиками запропоновано різні підходи до модернізації такої підготовки. На основі вивчення значного обсягу науково-педагогічної літератури і власного досвіду викладання пропонуємо особисте бачення вирішення означеного питання.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Різні аспекти сучасної професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя початкових класів знайшли своє відображення у дослідженнях багатьох учених, зокрема: В. Андрущенко, О. Антонової, В. Глузмана, О. Дубасенюк, І. Язюна, Л. Коваль, Т. Нестеренко, М. Островської, О. Савченко, Т. Семенюк, С. Сисоевої (підготовка до педагогічної діяльності); Г. Тихої (підготовка до виховної діяльності); І. Богданової, Ю. Будас, Ю. Руднік, А. Сбруєвої, Г. Черненко (підготовка до застосування інноваційних технологій навчання); Г. Товканець (підготовка в сучасному соціокультурному середовищі); В. Андрієвської (підготовка до використання інформаційно-комунікаційних технологій); Мендель, Р. Рославець, Л. Чемоніної (медіаграмотність).

Серед низки наукових розвідок, в яких окреслено особливості інклюзивної освіти, варто виокремити роботи О. Голук, О. Демченко, А. Мороз, І. Смоляк, Н. Титаренко, В. Ткаченко. Лікувально-педагогічні можливості арттерапії представлені в дослідженнях українських педагогів і методистів С. Бакай, І. Волженцевої, Л. Кузьмінської, Л. Литвинчук, Н. Терентьєвої, А. Тітової, Н. Товтин (музикотерапія), О. Бевз (лялькотерапія), О. Гончарова, С. Дорошенко, Н. Ігнатенко, І. Корнійчук, В. Пабат (казкотерапія) та ін.

Мета статті полягає в обґрунтуванні особливостей професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів в умовах реформування Нової української школи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблеми формування освітянської еліти та вдосконалення професійної підготовки учителів залишаються одними з ключових сучасної педагогічної науки (Андрієвська, 2019, с. 1). Цілісна система підготовки фахівця початкової школи є складною, багатоаспектною і багатофункціональною діяльністю. Більшість науковців розглядають її як процес оволодіння особистістю життєвими компетенціями, загальнонауковими і професійними знаннями та вміннями для успішного здійснення професійної діяльності (Тиха, 2013, с. 194). Із метою ефективної реалізації випускником педагогічного закладу вищої освіти мети і завдань Нової української школи зміщується акцент на набуття ним у процесі навчання базових компетентностей, зокрема професійно-педагогічної, загальнокультурної, мовно-комунікативної, психологічно-фасилітаційної, соціально-громадянської, підприємницької та інформаційно-цифрової (Товканець, 2018, с. 14).

На нашу думку, процес підготовки майбутнього вчителя в умовах модернізації початкової освіти можна умовно поділити на такі основні частини: загальноосвітня, спеціально-професійна (психолого-педагогічна, методична, педагогічна практика) та особистісна (професійний саморозвиток і самовдосконалення) підготовка (Нестеренко, 2018, с. 73).

Аналіз наукової літератури та власний досвід викладання дають змогу визначити основні стратегії модернізації підготовки майбутнього вчителя початкових класів: осучаснення змісту освіти, зокрема інтегрований підхід у навчанні та ознайомлення з основними ідеями інклюзивної освіти; орієнтація на науково-дослідну роботу, педагогічну практику і медіаграмотність; залучення студентів до інноваційної діяльності; використання інформаційно-комунікаційних і здоров'язберігаючих технологій (Товканець, 2018, с. 13).

Варто зауважити, що наскрізною ідеєю Нової української школи (*дали – НУШ*) є інтеграція в освіті. Інтегровані заняття спрямовані поєднати споріднений навчальний матеріал декількох дисциплін навколо однієї теми, навчити здобувачів освіти бачити цілісний світ і вільно орієнтуватися в ньому. Наведемо приклад інтеграції, використовуючи метод «піци». Упродовж опрацювання теми здобувачі освіти оволодівають навичками з математики (ціна, кількість шматків), мови (діалог з теми «У піцерії»), історії (як винайшли піцу), технологій (виготовлення моделі піци з картону). І все це у межах одного заняття (Нова українська школа: вебсайт. Інтегроване навчання: тематичний і діяльнісний підходи, 2017).

Саме тому нагальною потребою є оновлення змісту професійної підготовки учителів за принципами цілісності, системності та інтеграції, враховуючи процеси, які визначають діяльність сучасної початкової школи. Погоджуємось із думкою відомої вченої-педагога О. Я. Савченко про те, що необхідно змінити наявний традиційний підхід у навчанні майбутніх фахівців, переорієнтувати педагогічні кадри на інтегрований

виклад матеріалу відповідно до нових потреб практики (Нестеренко, 2018, с. 70).

Із цією метою на заняттях з математики у педагогічному коледжі у процесі вивчення теми «Корені n -го степеня» акцентуємо увагу студентів на спільних властивостях коренів і степенів із цілими показниками. Наприклад, піднесення до степеня добутку і добування кореня з добутку: $(a^b)^n = a^n \cdot b^n$ і $\sqrt[n]{A \cdot B} = \sqrt[n]{A} \cdot \sqrt[n]{B}$. Це значно полегшує вивчення теми «Степені з раціональними показниками», яку ми подаємо разом із коренями, хоча, згідно із сучасними підручниками, цей матеріал повинен вивчатися окремо. Зважаючи на власний педагогічний досвід, зазначимо, що в одному означенні формулюємо одразу два поняття – показникової функції і логарифма.

Функція $y=a^x$, де $a>0$ і $a\neq 1$, називається показниковою (експоненціальною), адже змінне число тут стоїть у показнику степеня. Число a називають основою степеня a^x , а сам показник x – логарифмом числа $y=a^x$ за основою a . Доцільно звернути увагу студентів на те, що рівність $x=\log_a y$ є лише іншим записом рівності $y=a^x$. Суттєвими перевагами такого навчання є значна активність студентів на заняттях, свідоме засвоєння ними математичних понять, розвиток творчого потенціалу та логічного мислення.

Крім того, зауважимо, що, окрім тематичного підходу в інтегрованому навчанні (інтеграція змісту), актуальним для сучасної освіти є й діяльнісний підхід, тобто інтеграція на рівні способів дій (навичок). Загальноновизнано, що однією із провідних навичок ХХІ століття є критичне мислення. Майбутніх педагогів варто орієнтувати на формування в учнів критичного мислення, використовуючи на заняттях у коледжі такі стратегії розвитку критичного мислення, як «асоціативний куш», «мозковий штурм», «сенкан», «кошик ідей», «кубування», «фішбоун» тощо.

Аналіз джерельної бази свідчить, що успішна реалізація інклюзивного підходу в Новій українській школі потребує висококваліфікованих фахівців, спроможних створити комфортні умови для дітей з особливими освітніми потребами. Важливим шляхом реалізації цього завдання є вивчення студентами ІV курсу Володимир-Волинського педагогічного фахового коледжу імені А. Ю. Кримського предмета «Основи корекційної педагогіки» (обсяг 45 год). Оскільки вже на другому курсі студенти спеціальності «Початкова освіта» проводять у школах інтегровані уроки «Я досліджую світ», практиканти повинні бути готові до роботи в інклюзивному освітньому середовищі. Саме тому в процесі вивчення окремих тем зі «Вступу до спеціальності» та «Педагогіки» (там, де це педагогічно доцільно), даємо здобувачам освіти елементарні уявлення про інклюзивне навчання. Із метою успішного викладання матеріалу дітям із різним станом фізичного та психічного здоров'я студентам ІІ курсу рекомендуємо опанувати онлайн-курс для вчителів щодо організації інклюзивного освітнього середовища «Школа для всіх» (EdEra: вебсайт. Школа для всіх: онлайн-курс про організацію інклюзивного освітнього середовища, 2021). За цей вид діяльності студенти отримують додаткові бали, а сертифікат за проходження курсу має неабиякий вплив на тематичну і семестрову оцінку з означених вище навчальних дисциплін.

Вагомою є співпраця студентів і викладачів педагогічного коледжу з Володимир-Волинським інклюзивно-ресурсним центром для дітей з особливими освітніми потребами «Жовта парасоля», а також громадською організацією допомоги людям з інвалідністю «Берег надії» м. Володимир-Волинського. Завдання інклюзивно-ресурсного центру – не лише максимально охопити реабілітаційними, дефектологічними, психологічними та соціальними послугами дітей з особливими потребами, а й одночасно виконувати роль міської психолого-медико-педагогічної комісії та консультації. На сьогодні центр відвідують понад 70 дітей (Володимир-Волинський інклюзивно-ресурсний центр «Жовта парасоля»: вебсайт, 2021).

Невід'ємним складником професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи є науково-дослідна робота. Найактивніші студенти коледжу залучаються до участі в діяльності студентського наукового товариства (*дали – СНТ*), міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, публікують результати своїх досліджень у наукових виданнях. Із 2005 року товариство досить ефективно працює у складі дев'яти секцій, однією з яких є секція педагогіки і психології. Засідання СНТ проводяться один раз на тиждень і тривають 1–2 години. Студенти, які бажають займатися науковою діяльністю, обирають одну з актуальних тем і проводять дослідження під керівництвом досвідченого педагога. Зауважимо, що тематичну спрямованість власного наукового пошуку здобувачі освіти коригують самостійно. Перевага надається темам, що є своєрідними педагогічними новинками. Робота студентського наукового товариства передбачає підготовку майбутніми вчителями доповідей із наступним їх обговоренням та публікацією. Так, у 2020/2021 навчальному році 14 членами секції СНТ із педагогіки і психології підготовлено тринадцять статей.

Значної ваги набувають наукові напрями товариства, пов'язані з різними видами арттерапії, зокрема музикотерапією, танцювально-руховою терапією, казкотерапією, кольоротерапією. Серед модних тенденцій останніх років – наукові праці з проблем упровадження Концепції «Нова українська школа», інклюзивного навчання, інтеграції в освіті, використання здоров'язбережувальних технологій тощо. Усе більше студентів надають перевагу педагогічним новинкам, серед яких – скетчноутинг, STEM-STEAM-STREAM-освіта, мобільні технології, школи при лікарнях та ін. Наукові починання першокурсників є регіональними історико-педагогічними дослідженнями розвитку освіти і науки.

Участь у роботі товариства дає можливість майбутнім педагогам навчитися правильно висловлювати свої думки, поглиблювати теоретичні знання, розширювати свій кругозір, усвідомлювати необхідність постійної професійної самоосвіти. Із метою стимулювання наукової роботи студентам коледжу зараховують три додаткові бали до рейтингу успішності для призначення академічних стипендій за участь у науково-практичній конференції із публікацією у збірнику наукових праць. Сьогодні науковий пошук стає необхідним компонентом формування високоосвіченого фахівця, тому наукові починання окремих членів товариства

поглиблюються, допрацьовуються і зараховуються як курсові роботи з відповідних дисциплін. Така самостійна творча робота студентів має форму наукового есе. Навіть для того, щоб отримати за курсову роботу оцінку «задовільно», обсяг унікальності тексту повинен становити не менше 50 %. Безперечно, цей факт неабияк впливає на активну участь студентів у роботі СНТ, розвиток їхнього наукового потенціалу.

Одним із пріоритетних напрямів удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів, формування у них фахових компетентностей є педагогічна практика. Відповідно до навчального плану на різні види практики відведено 900 годин. Із метою підготовки фахівця, який досконало володіє методико-педагогічними знаннями, педагогічною технікою і прагне до творчості, у нашому закладі вищої освіти передбачено такі види практики: позакласна та позашкільна виховна робота, літня практика (у дитячих таборах), пробні уроки і заняття в школі, спостереження за роботою вчителя-класовода у перші дні перебування дитини в школі, переддипломна практика.

Зауважимо, що завдяки знайомству з педагогічним досвідом учителів-практиків, творчим зустрічам з учителями Нової української школи інноваційні педагогічні ідеї стають надбанням наших студентів. Власний досвід керівництва різними видами практики свідчить, що саме після відвідування студентами II курсу уроку математики, який учителька перетворила у непереврене яскраве дійство, частина студентів використала основну ідею заняття і ми всі невдовзі із задоволенням спостерігали за новою формою проведення уроку, якою став урок-цирк. На різних етапах цього уроку в класі, який на деякий час перетворився на циркову арену, з'явилися клоун, фокусник, дресирувальниця, жонглер, гімнастка і силач.

Без сумніву, сучасні студенти – активні, цілеспрямовані й творчі особистості. Про це свідчать нестандартні форми проведених ними пробних уроків, як-от: уроку-казки, уроку-подорожі, уроку-цирку, уроку-свята, уроку-математичного кафе та ін. Так, одна зі студенток-практиканток нестандартно і творчо підійшла до підбору назв окремих етапів уроку, а саме: закуска «По-домашньому» (перевірка домашнього завдання), салат «Новинка» (вивчення нового матеріалу), бутерброд «Числовий» (узагальнення і систематизація знань), фірмова страва (задача).

Такий підхід до організації і проведення педагогічної практики сприяє тому, що випускники коледжу стають професійно мобільними і конкурентоздатними на ринку праці. Упродовж багатьох років триває плідна співпраця між коледжем та міськими і районними управліннями освіти. Саме тому частина студентів IV курсу працевлаштовуються ще під час навчання. Зокрема, у 2020/2021 навчальному році 19 студентів випускних курсів здобуваючи освіту за індивідуальною формою, одночасно працюючи в школах.

Без перебільшення можемо стверджувати, що невід'ємною частиною освітнього процесу педагогічного коледжу є здоров'язберігаючі технології. Оскільки здоров'язберігаюча компетентність – одна із ключових компетентностей НУШ, на заняттях викладачі використовують прийоми і методи, необхідні студентам

для збереження і зміцнення їхнього здоров'я, а також навчають майбутніх учителів використовувати їх під час педагогічної практики та в майбутній професійній діяльності. Важливими чинниками покращення здоров'я студентів є: зміна видів діяльності; використання парної та групової форм роботи, що сприяють підвищенню рухової активності; забезпечення емоційно сприятливої атмосфери навчання. Зважаючи на власний педагогічний досвід, виокремимо такі здоров'язберігаючі технології, які можна використовувати в освітніх закладах: різноманітні види арттерапії (музикотерапія, казкотерапія, кольоротерапія тощо); заняття на природі; гімнастика для очей; дихальна гімнастика та ін. Таким чином, арттерапія є важливим ресурсом збереження та відновлення здоров'я підлітків, гармонізує внутрішній світ здобувачів освіти, допомагає їм боротися зі стресами. Важливо, що під час проведення виховних годин студенти не забувають про профілактику захворювань, формують в учнів свідоме ставлення до власного здоров'я. Наприклад, під час виховного заняття з теми «Зима» студентка обговорила з учнями їхню безпечну поведінку в цю пору року, сформулювавши правила здоров'язбереження, які допоможуть уникнути різних захворювань.

У ході наукового пошуку ми щоразу переконуємося, що надзвичайно швидке оновлення технологій і знань зумовлює формування нових умінь, навичок і функцій учителя сучасної початкової школи. Неабияк заслуга в цьому медіаграмотності, яку Лілія Гриневич називає «необхідним умінням сучасної особистості» (Гриневич, 2018). Медіаграмотність – це вміння користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями, спілкуватися за допомогою медіазасобів, свідомо і критично сприймати інформацію, відокремлюючи реальність від віртуального світу (Чемоніна, 2018, с. 110). Саме мультимедіа допоможе наповнити заняття музикою, звуками природи, сприятиме диференціації, індивідуалізації та інтеграції навчання, засвоєнню учнями нових знань, активізує міжпредметні зв'язки, неабияк удосконалив якість навчання (Рославець, Мендель, 2018, с. 101).

Як бачимо, студентів закладу вищої освіти навчають бути не просто педагогами у класичному значенні цього слова, а модераторами, фасилітаторами, супервайзерами, тьюторами, тобто вчителями нового покоління.

Висновки. Змістовий компонент навчального процесу закладу вищої освіти педагогічного спрямування генерується із соціально-економічними і культурними змінами в державі, відповідає сучасним запитам суспільства, спирається на рекомендації МОН України. У контексті стандартизації початкової освіти професійна підготовка майбутнього вчителя початкових класів переорієнтовується на досягнення сучасної педагогічної науки і здійснюється на компетентнісній основі. Із метою формування вчителя нової генерації першочергове значення набувають: інтеграція та інклюзія в освіті; практико орієнтований підхід; використання інноваційних, інформаційно-комунікаційних і здоров'язберігаючих технологій. Усе це не лише дозволить підвищити престижність професії вчителя, а й підготувати гідного учня-випускника – патріота, новатора, цілісну особистість.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в обґрунтуванні потенціалу арттерапії як важливого складника освітнього процесу педагогічного коледжу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Андрієвська, В. М. (2019). Теоретичні і методичні засади підготовки майбутнього вчителя початкової школи до використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності: автореф. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Харків. 40 с.

Тиха, Г. Д. (2013). Професійна підготовка майбутнього вчителя до виховної діяльності. *Наукові записки кафедри педагогіки*. Вип. 32. С. 193–198.

Педагогічна освіта і професійна підготовка в сучасному соціокультурному середовищі: монографія. (2018) / Г. В. Товканець та колектив авторів. Мукачево: МДУ. 302 с.

Нестеренко, Т. С. (2018). Професійна підготовка майбутнього вчителя початкової школи. *Наукові записки [Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]*. Серія «Педагогічні науки». Вип. 167. С. 69–74.

Інтегроване навчання: тематичний і діяльнісний підходи (Частина 2). (2017). *Нова українська школа*: вебсайт. URL: <https://nus.org.ua/articles/integrovane-navchannya-tematychnyj-i-diyalnisnyj-pidhody-chastyna-2/> (дата звернення: 01.08.2021).

Школа для всіх: онлайн-курс про організацію інклюзивного освітнього середовища. (2021). *EdEra*: вебсайт. URL: <https://www.ed-era.com/courses/> (дата звернення: 30.07.2021).

Володимир-Волинський інклюзивно-ресурсний центр «Жовта парасоля»: вебсайт. (2021). URL: <http://volvol.irc.org.ua/> (дата звернення: 03.08.2021).

Гриневич, Л. (2018). Медіаграмотність – це необхідне вміння для сучасної особистості. URL: <https://www.auc.org.ua/novyna/mediagramotnist-ce-neobhidne-vminnya-dlya-suchasnoyi-osobystosti-liliya-grynevych> (дата звернення: 02.08.2021).

Чемоніна, Л. (2018). Медіаграмотність як ключова компетентність майбутнього вчителя Нової української школи. *Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти*: матеріали II Всеукр. науково-практ. інтернет-конф. з міжн. участю (м. Бердянськ, 14 вересня 2018 р.). С. 108–111. URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/Zbirnyk-materialiv-konferencii-14.09.2018-1.pdf> (дата звернення: 31.07.2021).

Рославец, Р., Мендель, Л. (2018). Формування готовності майбутніх вчителів до застосування мультимедійних презентацій у початковій школі. *Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти*: матеріали II Всеукр. науково-практ. інтернет-конф. з міжн. участю (м. Бердянськ, 14 вересня 2018 р.). С. 99–103. URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/Zbirnyk-materialiv-konferencii-14.09.2018-1.pdf> (дата звернення: 31.07.2021).

REFERENCES

Andriyevska, V. M. (2019). Teoretychni i metodychni zasady pidgotovky majbutnogo vchytelya pochatkovoyi shkoly do vykorystannya informacijnno-komunikacijnyh tehnologij u profesijnij dijalnosti [Theoretical and methodical

bases of preparation of the future teacher of elementary school for use of information and communication technologies in professional activity]: avtoref. ... d-ra ped. nauk: 13.00.04. Kharkiv. 40 s. [in Ukrainian].

Tyha, G. D. (2013). Profesijna pidgotovka majbutnogo vchytelya do vyhovnoyi dijalnosti [Professional training of future teachers for educational activities]. *Scientific notes of the pedagogical department*. Vyp. 32. S. 193–198. [in Ukrainian].

Tovkanecz, G. V. ta kolektiv avtoriv (2018). Pedagogichna osvita i profesijna pidgotovka v suchasnomu sociokulturnomu seredovyshhi [Pedagogical education and professional training in the modern socio-cultural environment]: monografiya. 302 s. [in Ukrainian].

Nesterenko, T. S. (2018). Profesijna pidgotovka majbutnogo vchytelya pochatkovoyi shkoly [Professional training of future primary school teachers]. *Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University «Academic Commentaries. Series «Pedagogical Sciences»*. Vyp. 167. S. 69–74. [in Ukrainian].

Integrovane navchannya: tematychnyj i diyalnisnyj pidhody (Chastyna 2) [Integrated learning: thematic and activity approaches (Part 2)]. URL: <https://nus.org.ua/articles/integrovane-navchannya-tematychnyj-i-diyalnisnyj-pidhody-chastyna-2/> (data zvernennya: 01.08.2021). [in Ukrainian].

Shkola dlya vsih: onlajn-kurs pro organizaciyu inkluzyvnoho osvitnogo seredovyshha [School for all: an online course on organizing an inclusive educational environment]. URL: <https://www.ed-era.com/courses/> (data zvernennya: 30.07.2021). [in Ukrainian].

Zhovta parasolya: Volodymyr-Volyn Inclusive Resource Center [Yellow umbrella: Volodymyr-Volyn Inclusive Resource Center]. URL: <http://volvol.irc.org.ua/> (data zvernennya: 03.08.2021). [in Ukrainian].

Grynevych, L. (2018). Mediagramotnist – tse neobhidne vminnya dlya suchasnoyi osobystosti [Media literacy its necessary skill for modern personality]. URL: <https://www.auc.org.ua/novyna/mediagramotnist-ce-neobhidne-vminnya-dlya-suchasnoyi-osobystosti-liliya-grynevych> (data zvernennya: 02.08.2021). [in Ukrainian].

Chemonina, L. (2018). Mediagramotnist yak klyuchova kompetentnist majbutnogo vchytelya novoyi ukrajinshkoly [Media literacy as a key competence of the future teacher of the new Ukrainian school]. *Future Teachers Training in the Context of Primary Educational Standardization: materialy II Vseukr. naukovoprakt. internet-konf. z mizhn. uchastyu* (Berdyansk, 14 veresnya 2018 r.). S. 108–111. URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/Zbirnyk-materialiv-konferenciyi-14.09.2018-1.pdf> (data zvernennya: 31.07.2021). [in Ukrainian].

Roslavec, R., Mendel, L. (2018). Formuvannya gotovnosti majbutnih vchyteliv do zastosuvannya multymedijnyh prezentacij u pochatkovij shkoli [Forming the readiness of future teachers to use multimedia presentations in primary school]. *Future Teachers Training in the Context of Primary Educational Standardization: materialy II Vseukr. naukovoprakt. internet-konf. z mizhn. uchastyu* (Berdyansk, 14 veresnya 2018 r.). S. 99–103. URL: <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/Zbirnyk-materialiv-konferenciyi-14.09.2018-1.pdf> (data zvernennya: 31.07.2021). [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції: 05.08.2021 р.